

Dokument faktik

Mars 2017

CPT/Inf(2017)3

*Dokumentet faktike lëshohen nën autoritetin e Sekretarit Ekzekutiv të KPT-së.
Ato synojnë të paraqesin standardet e KPT-së për çështjet kyçe. Megjithatë, këto dokumente nuk pretendojnë të jenë
shterues, në veçanti në lidhje me referencat ndaj raporteve të vizitave në vend.*

Paraburgimi i migrantëve

Hyrje

- Paraburgimi i migrantëve është një aspekt kyç i punës së KPT-së. KPT-ja ka kryer qindra vizita në mjediset e ndalimit të migracionit dhe ka zhvilluar një grup të detajuar standardesh.
- Standardet e KPT-së bazohen në parimet ligjore të cilat rrjedhin nga instrumentet ndërkombëtare (të drejtat e njeriut), siç është Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ)¹, njëzet udhëzimet e Komitetit të Ministrave për Kthimin me Forcë², traktatet përkatëse të Kombeve të Bashkuara (OKB), dhe Direktiva për Kthimin³ e Bashkimit Evropian (BE) e vitit 2008.
- Një shtetasi të huaj mund t'i privohet liria pas shkeljes (së pretenduar) të legjislacionit që lidhet me të huajt, siç është hyrja e paligjshme, qëndrimi i paligjshëm etj. , e cila përbën një formë paraburgimi administrativ në shumicën e vendeve anëtare të Këshillit të Evropës.
- Sipas kushteve të parashikuara në nenin 5 të KEDNJ-së, kjo formë e heqjes së lirisë lejohet, me kusht që të ndërmerren veprime ose me qëllim dëbimin, ose parandalimin e hyrjes së paautorizuar në vend. Heqja e lirisë për migrantët e parregullt nuk është as arbitrare, as pasojë automatike e një (pretendimi për) shkelje të legjislacionit për të huaj. Me fjalë të tjera, paraburgimi i migrantëve duhet të bëhet në raste të jashtëzakonshme, të jetë proporcional dhe, rrjedhimisht, një masë individuale e nevojshme për parandalimin e migracionit të paligjshëm.

¹ Në veçanti nenet 3, 5 dhe 8.

² CM(2005)40 versioni përfundimtar, 9 maj 2005; në veçanti Udhëzimet 10 dhe 11.

³ Direktiva 2008/115 / EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, datë 16 dhjetor 2008, mbi standardet dhe procedurat e përbashkëta në shtetet anëtare për kthimin e shtetasve të vendeve të treta që qëndrojnë në mënyrë të paligjshme. Direktiva zbatohet për të gjitha shtetet anëtare të Bashkimit Evropian përveç Mbretërisë së Bashkuar dhe Irlandës. Në masën që aplikohet për individët që hyjnë në territor pa autorizim, ajo zbatohet edhe për Danimarkën dhe bashkëpunëtorët e Shengenit (Islandën, Lihtenshtajnin, Norvegjinë dhe Zvicrën).

- Në përputhje me natyrën e tij administrative, paraburgimi për shkak të migracionit nuk duhet të jetë ndëshkues në karakter: ai nuk është sanksion, apo dënim. Prandaj, personave të ndaluar duhet t'u sigurohet një regjim dhe kushte materiale të përshtatshme për gjendjen përkatëse ligjore.
- "Azilkërkuesit" nuk janë "të ndaluar migracioni", edhe pse personat në fjalë mund të bëhen të tillë nëse u refuzohet kërkesa për azil dhe nëse u anulohet leja për të qëndruar në një shtet të caktuar.

1. Paraburgimi si mjet i fundit

- Heqja e lirisë bazuar në legjislacionin për të huajt duhet të përdoret vetëm si mjet i fundit, pas një shqyrtimi të kujdesshëm dhe individual të çdo rasti. Përveç kësaj, nevoja e vazhdueshme për të duhet të jetë objekt rishikimi periodik. Aty ku është e mundur⁴ duhet të zhvillohen dhe përdoren masat alternative (jo të lidhura me kujdestarinë).
- Kurdo që azilkërkuesit privohen nga liria, si masë e jashtëzakonshme, në pritje të rezultatit të kërkesës së bërë për marrjen e azilit, atyre duhet t'u sigurohet një gamë e gjerë mbrojtjesh në përputhje me statusin që kanë, duke shkuar përtej masave që zbatohen për migrantët e parregullt, dhe duhet të mbahen veçmas nga shtetasit e huaj që nuk kanë paraqitur kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare⁵.
- Nëse, bazuar në legjislacionin për të huajt, ndalohen edhe anëtarë të tjerë të së njëjtës familjeje, duhet të bëhen të gjitha përpjekjet për të shmangur ndarjen e familjes⁶.
- KPT-ja është e mendimit se ndalimi i zgjatur i personave bazuar në legjislacionin për të huaj, pa një afat kohor dhe me perspektiva të paqarta për lirimin, mund të konsiderohet lehtë që çon në trajtim çnjerëzor⁷.

2. Garancitë gjatë paraburgimit

- Çdo rast i heqjes së lirisë duhet të mbulohet nga një urdhër i duhur individual paraburgimi, i gatshëm dhe në dispozicion në institucionin ku mbahet personi në fjalë. Urdhri i ndalimit duhet të hartohet në fillim të privimit të lirisë, ose sa më shpejt që të jetë e mundur pas privimit të lirisë. Kjo kërkesë themelore zbatohet njësoj edhe për migrantët e parregullt, të cilëve u është privuar liria. Për më tepër, masat mbrojtëse themelore të personave të ndaluar nga agjencitë e zbatimit të ligjit përforcohen në qoftë se për çdo person të tillë mbahen shënime të njëjta dhe gjithëpërfshirëse, duke evidentuar të gjitha aspektet e mbajtjes së personit në ndalim dhe të gjitha veprimet e ndërmarra në lidhje me të⁸.
- Migrantët e parregullt të paraburgosur duhet, që nga fillimi i privimit të lirisë, të gëzojnë tre të drejta themelore, në të njëjtën mënyrë me kategoritë e tjera të personave të ndaluar. Këto të drejta janë: (1) e drejta për t'ju drejtuar një avokati, (2) e drejta për qasje në një mjek, dhe (3) e drejta për të informuar një të afërm ose palë të tretë të përzgjedhur prej tyre lidhur me masën e ndalimit⁹.

⁴ Malta: Vizita e vitit 2004, paragrafi 14; Serbia dhe Mali i Zi: Vizita e vitit 2004, paragrafi 65.

⁵ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 76; Spanja: Vizita e vitit 2014, paragrafi 9.

⁶ Gjermania: vizita e vitit 2005, paragrafi 56; Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 87.

⁷ Bullgaria: Vizita e vitit 2008, paragrafi 29.

⁸ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 85.

⁹ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 81

- E drejta për t'ju drejtuar një avokati duhet të përfshijë të drejtën për të biseduar privatisht me një avokat, si edhe për të pasur qasje në këshillat ligjore për çështjet që kanë të bëjnë me vendbanimin, ndalimin dhe dëbimin. Kjo nënkupton që kur migrantët e parregullt nuk janë në gjendje ta caktojnë dhe ta paguajnë vetë avokatin, ata duhet të përfitojnë nga ndihma juridike falas¹⁰.
- Të gjithë të paraburgosurit e sapoprانuar duhet të vizitohen menjëherë nga një mjek, ose nga një infermier plotësisht i kualifikuar që i raporton një mjeku¹¹.
- Njoftimi i një të afërmi, ose i një pale të tretë të përzgjedhur nga i ndaluari lidhur me masën e paraburgimit lehtësohet shumë nëse migrantët e parregullt lejohen t'i mbajnë telefona celularë gjatë privimit të lirisë, ose të paktën të kenë qasje në to¹².
- Përveç këtyre tre masave mbrojtëse themelore, e drejta ndërkombëtare njih të drejtën e një migranti të parregullt të ndaluar për të kërkuar ndihmë konsullore. Megjithatë, meqenëse jo të gjithë migrantët e parregullt mund të dëshirojnë t'i kontaktojnë autoritetet përkatëse kombëtare, ushtrimi i kësaj të drejte duhet t'i lihet personit në fjalë¹³.
- Migrantët e parregullt të paraburgosur duhet të informohen shprehimisht, pa vonesë dhe në një gjuhë që e kuptojnë, mbi të drejtat dhe procedurën e zbatueshme për ta. Për këtë qëllim, të gjithë këtyre të paraburgosurve duhet t'u sigurohen sistematikisht një dokument që e përcakton këtë informacion; dokumenti duhet të ekzistojë në gjuhët më shpesh të folura nga individët e interesuar dhe, nëse është e nevojshme, duhet të vihen në dispozicion edhe shërbimet e një përkthyesi. Personat e interesuar duhet të konfirmojnë me shkrim se janë informuar për të drejtat e tyre, në një gjuhë që ata mund ta kuptojnë¹⁴.
- Shtetasit e huaj duhet të marrin, kur është e nevojshme, ndihmën e përkthyesve të kualifikuar. Në parim, duhet të shmangët¹⁵ përdorimi i të ndaluarve të tjerë si përkthyes.
- Migrantët e parregullt të paraburgosur duhet të informohen shprehimisht, pa vonesë dhe në një gjuhë që ata e kuptojnë, për të drejtat e tyre dhe procedurën e zbatueshme për ta. Për këtë qëllim, të gjithë të paraburgosurit e migracionit duhet të sigurohen sistematikisht me një dokument që e përmban këtë informacion. Dokumenti duhet të jetë në dispozicion në gjuhët e folura më shpesh nga të interesuarit dhe, nëse është e nevojshme, duhet të vihen në dispozicion shërbimet e një përkthyesi. Personat e interesuar duhet të konfirmojnë me shkrim se janë informuar për të drejtat e tyre, në një gjuhë që ata mund ta kuptojnë.
- Migrantët e parregullt të paraburgosur duhet të kenë në dispozicion çdo mundësi për të patur kontakt të kuptueshëm me botën e jashtme dhe duhet të kenë qasje të rregullt në një telefon fiks, ose në telefonat e tyre celularë¹⁶.
- Duhet të merren masa që migrantët e ndaluar të paraburgosur të konsultohen me një avokat ose mjek në mënyrë të vazhdueshme, të presin vizita nga përfaqësues të OJQ-ve, anëtarë të familjes, ose persona të tjerë të zgjedhur, dhe të kenë kontakt telefonik me ta¹⁷.

¹⁰ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 82.

¹¹ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 82.

¹² Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 82.

¹³ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 83.

¹⁴ Holanda (Antilles): Vizita e vitit 2007, paragrafi 36; Rumania: Vizita e vitit 2006, paragrafi 61.

¹⁵ Bullgaria: Vizita e vitit 2010, paragrafi 53.

¹⁶ Hungaria: Vizitoni raportin e vitit 2015, paragrafi 70; Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 79; Serbia dhe Mali i Zi: Vizita e vitit 2004, paragrafi 78.

¹⁷ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 87.

- Është në interes si të të burgosurve edhe stafit të migracionit që të ketë rregulla të qarta të institucionit për të gjitha ambientet e ndalimit dhe kopje të tyre duhet të vihen në dispozicion në një sërë gjuhësh të përshtatshme¹⁸.
- Migrantët e parregullt të paraburgosur duhet të përfitojnë nga një mjet juridik efektiv që u mundëson vendimmarrjen e shpejtë nga një organ gjyqësor të ligjshmërisë së heqjes së lirisë. Ky shqyrtim gjyqësor duhet të përfshijë një seancë me gojë me ndihmë juridike, të ofruar pa pagesë për personat pa mjete të mjaftueshme, dhe interpretim (nëse kërkohet). Për më tepër, migrantët e parregullt të ndaluar duhet të informohen shprehimisht për këtë mjet juridik. Nevoja për vazhdimin e ndalimit duhet të shqyrtohet periodikisht nga një autoritet i pavarur¹⁹.

3. Ambientet e përshtatshme

- Me përkufizim, burgu nuk është vend i përshtatshëm për të ndaluar dikë që nuk është i dyshuar dhe as i dënuar për një vepër penale²⁰.
- Migrantët e ndaluar shpesh mbahen fillimisht në "ambientet e ndalimit në pikat e hyrjes", në zonat e tranzitit të aeroporteve dhe në rajonet e policisë. Është e qartë se këto vende shpesh janë vende të papërshtatshme për të strehuar persona, veçanërisht për qëndrime të zgjatura. Rrjedhimisht, periudha kohore gjatë së cilës migrantët mbahen në ambiente të tilla duhet të jetë në nivelin e minimumit absolut²¹ (dmth. më pak se 24 orë).
- Personat e ndaluar në bazë të legjislacionit për të huajt duhet të vendosen në qendra të projektuara posaçërisht për këtë qëllim, duke ofruar kushte materiale dhe një regjim të përshtatshëm për gjendjen e tyre ligjore. Duhet t'i kushtohet kujdes projektimit dhe organizimit të mjediseve të tilla për të shmangur, për aq sa është e mundur, çdo përshtypje për një mjedis burgu²².
- Femrat e ndaluara duhet të mbahen në një zonë që është e ndarë nga zona për meshkuj e ndaluar dhe duhet t'u garantohet privatësia²³.

4. Kushtet e përshtatshme materiale për qëndrimet më të gjata (mbi 24 orë)²⁴

- Qendrat e paraburgimit të migrantëve duhet të sigurojnë akomodim adekuat, të pastër dhe në gjendje të mirë dhe hapësirë të mjaftueshme jetese për migrantët e përfshirë²⁵.
- Këto qendra duhet të kenë ndriçim (duke përfshirë dritën e diellit), ventilim dhe ngrohje²⁶ të përshtatshme.
- Në të gjitha zonat e ndalimit ku nuk ka vazhdimisht staf të pranishëm duhet të jenë të pranishme²⁷ aparate për alarme.

¹⁸ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 88.

¹⁹ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 86.

²⁰ Irlanda: Vizita e vitit 2014, paragrafi 19.

²¹ Raporti i 7-të i Përgjithshëm mbi Aktivitetet e KPT-së, paragrafi 27.

²² Malta: Vizita e vitit 2008, paragrafi 51.

²³ Greqia: vizita e vitit 2011, paragrafi 38.

²⁴ Greqi: vizita e vitit 2013, paragrafi 51.

²⁵ "Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë": Vizita e vitit 2014, paragrafi 113.

²⁶ Ukraina: vizita e vitit 2002, paragrafi 62.

²⁷ Greqi: vizita e vitit 2011, paragrafi 38.

- Të gjithë personat e ndaluar duhet:
 - të pajisen me një shtrat ose bazament, dhe me një dyshek të pastër dhe batanije të pastra²⁸;
 - të kenë qasje në tualete, duke përfshirë edhe gjatë natës²⁹;
 - të pajisen rregullisht me një kit sanitar bazë (duke përfshirë sasi të përshtatshme sapuni, solucioni për larje, letre higjienike, shampoje, makinë rroje, pastë dhëmbësh dhe furçë dhëmbësh) pa pagesë³⁰;
 - të kenë qasje në një dush dhe në ujë të ngrohtë³¹;
 - t'u ofrohet mundësia të veshin rrobat e tyre gjatë qëndrimit nëse ato janë të përshtatshme dhe, nëse është e nevojshme, t'u lihen dhe riparohen ato³²;
 - të pajisen me produktet dhe pajisjet e nevojshme për ta mbajtur të pastër vendin ku qëndrojnë³³;
 - t'u sigurohet një hapësirë e mbyllur për të mbajtur sendet personale³⁴;
 - të kenë qasje në ushqim dhe ujë të pijshëm³⁵. Ushqimi duhet të marrë parasysh kërkesat fetare dhe zakonet dietike të shtetasve të huaj³⁶.

5. Regjimi i hapur

- Kushtet e ndalimit për migrantët e parregullt duhet të pasqyrojnë natyrën e privimit të lirisë, me kufizime të kufizuara dhe një regjim të ndryshëm aktiviteteve. Brenda objektit të paraburgimit, personave të ndaluar duhet t'u kufizohet sa më pak që të jetë e mundur liria e lëvizjes³⁷.
- Migrantët e parregullt të ndaluar të duhet në parim të kenë qasje pa pengesë në qëndrimin në natyrë gjatë ditës (d.m.th. qëndrim në zonën e ajtimit shumë më tepër se një orë në ditë) dhe zonat e qëndrimit në natyrë duhet të pajisen në mënyrë të përshtatshme (me stola, strehëza, etj.)³⁸.
- Sa më e gjatë të jetë periudha e mbajtjes së personave, aq më të zhvilluara duhet të jenë aktivitetet që u ofrohen atyre³⁹. Aktivitetet e synuara, në një kontekst ndalimi të migracionit, mund të përfshijnë, *ndër të tjera*, mësimin e gjuhës, orë informacioni dhe teknologjie/kompjuterike, kopshtari, arte dhe zanate, aftësi gatimi dhe të ashtuquajturat "kuzhina kulturore"⁴⁰.

²⁸ Greqia: vizita e vitit 2007, paragrafi 25.

²⁹ Greqia: vizita e vitit 2007, paragrafi 38.

³⁰ Greqia: vizita e vitit 2007, paragrafi 38.

³¹ Greqia: vizita e vitit 2013, paragrafi 51.

³² Kroacia: vizita e vitit 2007, paragrafi 37.

³³ Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë: vizita e vitit 2014, paragrafi 120.

³⁴ Kroacia: vizita e vitit 2007, paragrafi 35.

³⁵ Hungaria: vizita e vitit 2005, paragrafi 53.

³⁶ Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë: vizita e vitit 2014, paragrafi 120.

³⁷ Raporti i Përgjithshëm nr. 19 mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 79.

³⁸ Hungaria: vizita e vitit 2015, paragrafi 42; Franca: vizita e vitit 2010, paragrafi 43; Ukraina: vizita e vitit 2009, paragrafi 62.

³⁹ Qiproja: vizita e vitit 2013, paragrafi 45.

⁴⁰ Danimarka: vizita e vitit 2014, paragrafi 78; Mbretëria e Bashkuar: vizita e vitit 2012, paragrafi 120.

- Qendrat e paraburgimit për migracionin duhet të përfshijnë qasjen në një dhomë ndenjeje gjatë ditës, në një dhomë radioje/televizioni, dhe në gazeta/revista, si dhe në mjetet e tjera të përshtatshme për kalimin e kohës së lirë (p.sh. lojëra, pingpong, sport)⁴¹, në një bibliotekë dhe një dhomë lutjesh⁴². Të gjitha dhomat ku qëndrojnë disa vetë duhet të pajisen me tavolina dhe karrige në përpjesëtim me numrin e personave të ndaluar⁴³.
- Prezumimi duhet të jetë në favor të vizitave të hapura për shtetasit e huaj të ndaluar. Dhomat e vizitave duhet t'u mundësojnë migrantëve të ndaluar të takohen në kushte të hapura me familjen dhe miqtë që i vizitojnë ata, dhe mjedisi duhet të jetë i përshtatshëm për fëmijët (duke përfshirë një zonë për lojëra me fëmijët). Nëse, përjashtimisht, konsiderohet e nevojshme të vendosen kufizime ndaj një shtetasi të huaj të caktuar, kjo duhet të bëhet në bazë të një vlerësimi individual të rrezikut⁴⁴.
- Të ndaluarve të migracionit duhet t'u ofrohet mundësia që të kenë vizita disa herë në javë. Si minimum, ata duhet të lejohen të realizojnë të paktën një vizitë prej një ore në javë⁴⁵.
- Të ndaluarit e migracionit duhet të kenë qasje në kompjuterë së bashku me protokollin *Voice over Internet Protocol* ose *Skype* dhe qasje në internet⁴⁶.

6. Personeli i kualifikuar

- Stafit i kujdestarisë në qendrat e paraburgimit për të burgosurit e migracionit duhet të përzgjidhet me kujdes dhe të marrë trajnim të përshtatshëm⁴⁷.
- Stafit duhet të posedojë cilësi të mira në fushat e komunikimit ndërpersonal dhe ndjeshmërisë kulturore, duke pasur parasysh prejardhjen e ndryshme të të paraburgosurve. Për më tepër, të paktën disa prej tyre duhet të kenë aftësitë gjuhësore përkatëse⁴⁸.
- Gjithashtu, atyre duhet t'u mësohet të njohin simptomat e mundshme të reagimit ndaj stresit që shfaqen ndërmjet personave të ndaluar dhe të marrin masat e duhura⁴⁹.
- Prania si e stafit meshkuj edhe e stafit femra mund të ketë efekt pozitiv sa i takon aspektit të etikës së kujdestarisë dhe të nxisë normalitetin në një ambient paraburgimi⁵⁰. Prania e anëtarëve femra të stafit duhet të garantohet në të gjitha institucionet ku qëndrojnë të ndaluara femra⁵¹.
- Karakteristikat e ambientit të paraburgimit për migracionin nuk duhet të jenë të ngjashme me burgosjen, që do të thotë se personeli që punon brenda ambienteve të paraburgimit të migracionit nuk duhet të pajiset me shkopinj, pranga, ose sprucues me piper⁵².

⁴¹ Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë: vizita e vitit 2014, paragrafi 113.

⁴² Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë: vizita e vitit 2014, paragrafi 120.

⁴³ Greqia: vizita e vitit 2013, paragrafi 72.

⁴⁴ Republika Çeke: vizita e vitit 2014, paragrafi 41; Holanda: vizita e vitit 2011, paragrafi 72; Hungaria: vizita e vitit 2009, paragrafi 44; Austria: vizita e vitit 2014, paragrafi 49.

⁴⁵ Gjermania: vizita e vitit 2010, paragrafi 44.

⁴⁶ Danimarka: vizita e vitit 2014, paragrafi 82; "Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë": vizita e vitit 2014, paragrafi 133.

⁴⁷ Luksemburg: vizita e vitit 2015, paragrafi 111; Republika Çeke: vizita e vitit 2014, paragrafi 37.

⁴⁸ Luksemburg: vizita e vitin 2015, paragrafi 111; Republika Çeke: vizita e vitit 2014, paragrafi 37.

⁴⁹ Luksemburg: vizita e vitit 2015, paragrafi 111; Republika Çeke: vizita e vitit 2014, paragrafi 37.

⁵⁰ Greqia: vizita e vitit 2013, paragrafi 79.

⁵¹ Malta: vizita e vitit 2004, paragrafi 61.

⁵² Norvegjia: vizita e vitit 2011, paragrafi 38; Letonia: vizita e vitit 2011, paragrafi 36.

7. Disiplina, ndarja dhe mjetet e kufizimit

- Sa i takon disiplinës, duhet të përcaktohen procedura të qarta, të cilat duhet të zbatohen në praktikë; çdo zonë gri përfshin rrezikun e zhvillimit të një sistemi jo zyrtar⁵³ (dhe të pakontrolluar). Në këtë kuadër, KPT-ja rekomandon si më poshtë:
 - hartimin e rregulloreve disiplinore formale për qendrat e ndalimit për shtetasit e huaj të ndaluar bazuar në legjislacionin për të huaj. Këto rregullore duhet t'u sigurojnë të paraburgosurve të drejtën për t'u dëgjuar lidhur me veprat penale të cilat pretendohen se janë kryer prej tyre dhe për t'u ankuar në një autoritet më të lartë kundër çdo sanksioni të vendosur;
 - miratimin e një procedure të qartë disiplinore, duke u dhënë personave të ndaluar të drejtën për t'u informuar me shkrim lidhur me akuzat kundër tyre dhe për të thirrur dëshmitarë në emër të tyre⁵⁴.
- Nëse ndodh veçimi (p.sh. për arsye sigurie), shtetasit e huaj në fjalë duhet të pajisen me një kopje të vendimit përkatës dhe me informacion mbi mundësitë për ta apeluar masën tek një autoritet i jashtëm. Veçimi, ose segregimi, duhet të jetë i kufizuar në kohë dhe duhet të mbahet shënim në një regjistër të veçantë (ku jepet informacion i plotë, si, për shembull, data dhe koha e hyrjes dhe daljes, shkaku i veçimit, etj.)⁵⁵.
- Të ndaluarit në veçim duhet të kenë në dispozicion mjete pushimi, qasje në objektet e tualetit, qasje të rregullt në dush, si dhe të paktën një orë dalje në natyrë çdo ditë dhe qasje në materiale leximi⁵⁶.
- Përdorimi i prangave si rutinë për të ndaluarit e migracionit sa herë që ata largohen nga objekti i paraburgimit, si, për shembull, për transferimet në spitale, nuk është proporcional; përdorimi i mjeteve të kufizimit duhet të konsiderohet në baza individuale dhe bazuar në parimin e proporcionalitetit⁵⁷.

8. Mekanizmat e monitorimit dhe të ankimit

- Monitorimi i pavarur i mjediseve të paraburgimit për migrantët e parregullt është një element i rëndësishëm i parandalimit dhe keqtrajtimit dhe, më në përgjithësi, për të siguruar kushte të kënaqshme ndalimi. Për të qenë plotësisht efektive, vizitat monitoruese duhet të jenë të shpeshta dhe të bëhen pa njoftim paraprak. Për më tepër, organet monitoruese duhet të fuqizohen për të intervistuar privatisht migrantët e parregullt dhe duhet të shqyrtojnë të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me trajtimin e tyre (kushtet materiale të paraburgimit, dokumentet e ndalimit dhe dokumentacionin tjetër, ushtrimin e të drejtave të personave të ndaluar, kujdesin shëndetësor etj.)⁵⁸.

⁵³ Malta: vizita e vitit 2004, paragrafi 64.

⁵⁴ Raporti i Përgjithshëm nr. 19 mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 88; Ukraina: vizita e vitit 2009, paragrafi 71; Bullgaria: vizita e vitit 2008, paragrafi 44; Franca: vizita e vitit 2006, paragrafi 76.

⁵⁵ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 88; Ukraina: vizita e vitit 2009, paragrafi 71; Bullgaria: vizita e vitit 2008, paragrafi 44; Franca: vizita e vitit 2006, paragrafi 76.

⁵⁶ Ukraina: vizita e vitit 2009, paragrafi 71; Bullgaria: vizita e vitit 2008, paragrafi 44.

⁵⁷ Holanda: vizita e vitit 2011, paragrafi 56; Malta: vizita e vitit 2004, paragrafi 67.

⁵⁸ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 89.

- Procedurat efektive të ankimit përbëjnë garanci themelore kundër keqtrajtimit të migrantëve në paraburgim. Sa i përket procedurave të ankimit, të paraburgosurit duhet të kenë rrugë të hapura për ta, si brenda për brenda dhe jashtë, dhe të kenë të drejtën për qasje konfidenciale tek një autoritet i duhur i ankesave⁵⁹.

9. Kujdesi i përshtatshëm shëndetësor

- Ekzaminimi mjekësor i të gjithë të paraburgosurve të sapoardhur është në interes si të të paraburgosurve edhe të stafit, në veçanti për identifikimin e atyre që rrezikojnë të vetëdëmtohen, depistimin e sëmundjeve të transmetueshme dhe regjistrimin në kohë të çdo dëmtimi⁶⁰.
- Të gjithë të paraburgosurit e sapoardhur duhet të përfitojnë nga një kontroll mjekësor gjithëpërfshirës (duke përfshirë ekzaminimin për sëmundjet e transmetueshme) nga një mjek ose një infermiere plotësisht e kualifikuar që i raporton një mjeku sa më shpejt që të jetë e mundur pas pranimit të tyre⁶¹.
- Regjistrimi i krijuar pas ekzaminimit mjekësor të një të ndaluar, pavarësisht nëse është i ardhur rishtazi, apo jo, duhet të përfshijë:
 - (i) një pasqyrim të plotë të gjetjeve objektive mjekësore bazuar në një ekzaminim të plotë;
 - (ii) një pasqyrim të deklaratave të bëra nga personi në fjalë të cilat janë me rëndësi për ekzaminimin mjekësor, duke përfshirë çdo pretendim për keqtrajtim të bërë prej tij;
 - (iii) konstatimet e mjekut në dritën e (i) dhe (ii), duke treguar konsistencë midis pretendimeve të bëra dhe gjetjeve mjekësore objektive.

Për më tepër, rezultatet e çdo ekzaminimi, përfshirë edhe deklaratat e sipërpërmendura, duhet t'i vihen në dispozicion të ndaluarit dhe avokatit të tij/saj⁶².

- Sa herë që regjistrohen dëmtimet të cilat janë në përputhje me pretendimet për keqtrajtim të bëra nga një person i ndaluar (ose që, edhe në mungesë të pretendimeve, tregojnë për keqtrajtim), informacioni duhet t'i vihet menjëherë dhe sistematikisht në dijeni prokurorit përkatës, pavarësisht dëshirës së personit në fjalë⁶³.
- Konfidencialiteti mjekësor duhet të respektohet në të njëjtën mënyrë si në komunitetin e jashtëm; në veçanti, dosjet mjekësore të migrantëve të parregullt nuk duhet të jenë të qasshme për personelin jo mjekësor, por, përkundrazi, duhet të mbahen të mbyllura dhe të kyçura nga infermierja, ose mjeku. Për më tepër, të gjitha ekzaminimet mjekësore duhet të kryhen jashtë seancës dëgjimore dhe, përveç rasteve kur mjeku në fjalë kërkon ndryshe në një rast të veçantë, larg syve të personelit të kujdestarisë⁶⁴.

⁵⁹ Mbretëria e Bashkuar: vizita e vitit 2012, paragrafi 136; Spanja: vizita e vitit 2011, paragrafi 97.

⁶⁰ Suedia: vizita e vitit 2015, paragrafi 37.

⁶¹ Suedia: vizita e vitit 2015, paragrafi 37.

⁶² Austria: vizita e vitit 2014, paragrafi 46.

⁶³ Austria: vizita e vitit 2014, paragrafi 46.

⁶⁴ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 92.

- Të paktën një person me një kualifikim të njohur infermieror duhet të jetë i pranishëm përditë në të gjitha qendrat të ndalimit për migrantët e parregullt. Një person i tillë duhet, në veçanti, të kryejë ekzaminimin fillestar mjekësor të të sapoardhurve (veçanërisht për sëmundjet e transmetueshme, përfshirë tuberkulozin), të marrë kërkesa për t'u vizituar nga mjeku, të sigurojë furnizimin dhe shpërndarjen e medikamenteve të dhëna me recetë, të mbajë dokumentacionin mjekësor dhe të mbikëqyrë kushtet e përgjithshme të higjienës⁶⁵.
- Kur anëtarët e stafit mjekësor dhe/ose të infermierisë nuk janë në gjendje të bëjnë një vlerësim të duhur diagnostikues për shkak të problemeve gjuhësore, ata duhet të jenë në gjendje të përfitojnë pa vonesë nga shërbimet e një përkthyesi të kualifikuar⁶⁶.
- Migrantët e parregullt të ndaluar duhet të informohen plotësisht rreth trajtimit që u ofrohet.⁶⁷
- Të ndaluarve u duhet ofruar ndihmë psikologjike dhe kujdes psikiatrik i përshtatshëm.⁶⁸ Për më tepër, duhet të ketë procedura dhe trajnim për parandalimin e akteve të dëmtimit vetjak dhe të vetëvrasjes.⁶⁹

10. Kujdesi ndaj personave vulnerabël (veçanërisht ndaj fëmijëve)

- Duhet të përcaktohen procedura specifike që synojnë identifikimin e viktimave të torturës dhe personave të tjerë në situatë vulnerabiliteti dhe duhet të sigurohet kujdes i duhur ndaj tyre. Në këtë kuadër, KPT-ja është e mendimit se duhet të ketë alternativa kuptimplote ndaj paraburgimit për disa kategori personash vulnerabël. Këto kategori përfshijnë, *ndër të tjera*, viktimat e torturës, viktimat e trafikimit, gratë shtatzëna dhe nënat me ushqim me gjiri, fëmijët, familjet me fëmijë të vegjël, të moshuarit dhe personat me aftësi të kufizuara⁷⁰.
- KPT-ja dëshiron të kujtojë qëndrimin e saj se duhet të bëhet çdo përpjekje për të shmangur privimin nga liria të një migranti të parregullt që është fëmijë⁷¹.
- Kur, në mënyrë përjashtimore, fëmijët mbahen me prindërit e tyre në një qendër paraburgimi, privimi i lirisë duhet të jetë për periudhën më të shkurtër të mundshme. Nëna (ose çdo kujdestar tjetër parësor) dhe fëmija duhet të vendosen së bashku në një objekt për të përmbushur nevojat e tyre specifike⁷².

⁶⁵ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 91.

⁶⁶ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 92.

⁶⁷ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 92.

⁶⁸ Finlanda: vizita e vitit 2014, paragrafi 36.

⁶⁹ Greqia: vizita e vitit 2015, paragrafi 117.

⁷⁰ Hungaria: vizita e vitit 2015, paragrafi 51; Danimarka: vizita e vitit 2014, paragrafët 77-79; Qiproja: vizita e vitit 2013, paragrafi 33; Mbretëria e Bashkuar: vizita e vitit 2012 (shtator), paragrafët 132 dhe 133; Raporti i 19-të i Përgjithshëm i aktiviteteve të KPT-së, paragrafët 75 dhe 76; Malta: vizita e vitit 2008, paragrafi 68.

⁷¹ Raporti i 19-të i Përgjithshëm mbi aktivitetet e KPT-së, paragrafi 97.

⁷² Qipro: vizita e vitit 2013, paragrafi 36; Republika Çeke: vizita e vitit 2014, paragrafi 32.

- KPT-ja pajtohet me Komitetin e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijës, i cili konsideron se "zbatimi i nenit 37 të Konventës [mbi të Drejtat e Fëmijës] dhe parimi i interesit më të mirë të fëmijës, i fëmijës së pashoqëruar ose të ndarë, nuk duhet, si rregull i përgjithshëm, të ndalohen. Paraburgimi nuk mund të justifikohet vetëm në bazë të faktit që fëmija është i pashoqëruar ose i ndarë, ose që ka statusin e migrimit ose qëndrimit, ose mungesën e tij"⁷³. Më tej, organet e tjera të Këshillit të Evropës, siç është Asambleja Parlamentare⁷⁴ dhe Komisioneri për të Drejtat e Njeriut⁷⁵, kanë deklaruar se fëmijët e pashoqëruar nuk duhet të mbahen në paraburgim⁷⁶.
- Sa më shpejt të jetë e mundur, pasi prania e një të mituri të pashoqëruar i njoftohet autoriteteve, një person i kualifikuar profesionist duhet të kryejë intervistën fillestare, në një gjuhë që kuptohet nga fëmija. Duhet bërë një vlerësim i vulnerabilitetit të caktuar të fëmijës, duke përfshirë pikëpamjet e moshës, shëndetit, faktorëve psiko-socialë dhe nevojat e tjera të mbrojtjes (duke përfshirë ato që vijnë si rezultat i dhunës, trafikimit ose traumës)⁷⁷. Duhet bërë çdo përpjekje për të lehtësuar lirimin e tyre të menjëhershëm nga një institucion paraburgimi dhe vendosjen e tyre në kujdes më të përshtatshëm⁷⁸.
- Çdo fëmijë i pashoqëruar ose i veçuar i privuar nga liria duhet të pajiset me qasje të shpejtë dhe pa pagesë në ndihmë juridike dhe ndihma të tjera të përshtatshme, përfshirë edhe caktimin e kujdestarit ose përfaqësuesit ligjor⁷⁹, i cili i mban të informuar për gjendjen e tij/saj ligjore dhe mbron në mënyrë efektive interesat e tyre. Duhet gjithashtu të prezantohen mekanizmat e rishikimit për të monitoruar cilësinë e vazhdueshme të kujdestarisë⁸⁰.
- Fëmijët duhet të mbahen vetëm në qendra të projektuara për t'ju përgjigjur nevojave të tyre specifike dhe ku janë të punësuar burra dhe gra të trajnuar siç duhet⁸¹.
- Për të kufizuar rrezikun e shfrytëzimit, duhet të bëhen marrëveshje të veçanta për banesa që janë të përshtatshme për fëmijët, për shembull, duke i ndarë ata nga të rriturit, përveç nëse një alternative tjetër konsiderohet në interesin më të mirë të fëmijës. Kjo, për shembull, ndodh kur fëmijët janë në shoqëri të prindërve ose të afërmeve të tjerë të ngushtë. Në këtë rast, duhet bërë çdo përpjekje për të shmangur ndarjen e familjes⁸².

Fëmijëve të privuar nga liria duhet t'u ofrohen një sërë aktiviteteve konstruktive (me theks të veçantë tek mundësimi i vazhdimit të arsimit të fëmijës)⁸³.

⁷³ Komisioni për të Drejtat e Fëmijës, Komenti i Përgjithshëm nr. 6 (2005) mbi trajtimin e fëmijëve të pashoqëruar dhe të ndarë jashtë vendit të tyre të origjinës, CRC / GC / 2005/6, 1 shtator 2005, paragrafi 61.

⁷⁴ Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës, Rezoluta 1707 (2010) mbi ndalimin e azilkërkuesve dhe migrantëve të parregullt në Evropë, 28 janar 2010, paragrafi 9.1.9 dhe Rezoluta 2020 (2014) mbi alternativat e ndalimit të migracionit për fëmijët, 3 tetor 2014, paragrafi 3.

⁷⁵ Komisioneri për të Drejtat e Njeriut, pozicionimi mbi të drejtat e migrantëve të mitur në një situatë të parregullt, CommDH/Dokument pozicionimi (2010) 6, 25 qershor 2010.

⁷⁶ Finlanda: vizita e vitit 2014, paragrafi 29.

⁷⁷ Raporti i 19-të i Përgjithshëm për aktivitetet e KPT-së, paragrafi 98.

⁷⁸ Danimarka: vizita e vitit 2014, paragrafi 77.

⁷⁹ Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë: vizita e vitit 2014, paragrafi 122.

⁸⁰ Raporti i 19-të i Përgjithshëm për aktivitetet e KPT-së, paragrafi 98.

⁸¹ Greqia: vizita e vitit 2015, paragrafi 108.

⁸² Raporti i 19-të i Përgjithshëm për aktivitetet e KPT-së, paragrafi 100.

⁸³ Raporti i 19-të i Përgjithshëm për aktivitetet e KPT-së, paragrafi 99.